

Ali Kanaan

Jastreb

Zajci s k nebu stegnjenimi vratovi
se vrtijo v naših očeh, tečejo z našimi srci
odpočijejo si v razpokah noči
kot spuščene strune kitar
od utrujenosti

Tako kot v času otroštva letimo
po preprogah oblakov in s svetlobo valovimo
na začetku škrlatno žareče obzorje
v pepel meglenega obzorja konča
Želimo, da v skrivnosti nas svoje vzame
zato narišemo tisoče krožnic
in krožnico,
da se jata ne izgubi v strasti izgnanstva
ali v strahu obkoljenosti

Jadra iz listov našega živčevja
nevihta zamaje
da omedlimo, svet razpade okrog nas
in vržemo se padajoči
kot slama, para, prah
Ni postaje, ni sence, ni zatočišča za nas
v prostranem vesolju
Ubiti in oblečeni utapljamo se,
pod nami pa zemlja se moči
nihče ne odtrga z naših vratov
obroča s krvjo zasvojenih vampirjev
Nobena nam zvezda ne sveti, še zavemo se ne
kdaj krila večera nas dohitijo
ko sprostimo se
in strah se naš pred nesmisлом poskusa spočije

Zanka čakajoča na žrtev
 po vročem poldnevu kroži
 v orošenem oklepu kroži
 vila ognjena
 Po molku zatona kroži
 mlin iz kremena ali
 napojena strela

Iznenada kot meteor nas napade,
 ugrabi nas, življenju našemu ukrade
 izpred oči
 mir gnezda in golobje mladiče
 Iz naših src izžema nestrpnosti
 dokler se kri ne posuši
 in se modri kremplji ne zarijejo v naše kosti
 s trupom omočeni
 ni vrat, ki vodijo v beg, ni poti

dokler nas nočni angel ne pokoplje
 Osramočeni in žalostni mu pokornost obljubimo
 in v objemih se svojih mater stopimo
 in ne vidimo kako sanje zamirajo
 in ne vidimo svojih teles raznešenih
 po širnih ravneh

Zadnja snežinka

Prva snežinka je strup,
 druga snežinka je kri,
 tretja snežinka, jej brez skrbi! (ljudski izrek)

Zapuščeno drevje v Damasku
 prevarano drevje
 v strasteh noči se z njim sekire igrajo
 in podnevi ga civilizacija cementa duši
 zaljubljeno drevje brez upanja je
 da kdaj bi med, mir in ljubezen obrodilo
 v mestu izgubljenih stvari
 Sirotno drevje
 mi zaupa šepetaje, da prihodnja semena so
 zdrava in dobra,
 vendar si jih je zaradi vran presenečenj, zaradi potujočih oblakov
 skril kot skrivnost daleč v globino prsti
 (Bogati so predniki skrili
 svoje zaklade v zavetja razpadlih jam.

Zdaj nad gorami tuj ptič preži,
zato podivjani ptiči nočejo
pokopavati žrtev
če... ne živijo!
Spanec potuje na krilih povesti
in dež se meša med vzdihovanja in kri
iz prsi noči poplava duhov pridrvi
skladišča so še vedno na varnem)

Če nisi iz rodu tega padlega drevja
in ne izmed njegovih prijateljev
ljubiteljev
ali sorodnikov
sta se tvoji roki dotaknili gole Gûte
Volja življenja bi zadržela
ko bi vedela za prihod pomladi
— Kot bi pomlad bila sanja blaznega zaljubljenca
(kot drevje modruje v Damasku)

Kajti zemlja ne odpre svojih vrat
pohodu komaj vzbrstelih popkov
dokler je zima ne obda s svojo ostro svečanostjo,
s snežinko iz strupa,
s snežinko iz krvi
in s tretjo snežinko prekrije sanjave poti

Stara melodija

Tvoj zeleni dih mi drami v srcu
prhutanje golobov upanja
in vonj cvetečih večerov z balkonov jasmina,
ta sem, ki ni izdal zemlje spomina,
ki ni obrnil hrbta uveli mladosti,
ne grenkobam iz mlak mladostnih let...
Val klasov še vedno zrcalo megli in bistri
in sonce pozablja svoje zlato
na licu deklice, ki nežno malo siroto varuje.
V mislih rosi trtina jutra metulj
v poletu.
In fârik na ogljenih blazinah
vzbuja v mojem srcu vonj po žaru
in pekoča ljubezen še ni zapustila krvi
Moji ljubljeni so shranili zaupane jim stvari
in moji bratje nikdar niso izdali skrivnosti besed
med plugom in prstjo...
Človek iz vsakdanjih skrbi
sestavi sliko prihodnosti

Ne hitim...

moja kri je zeleno drevje, ki skriva
čas svojega prehodnega obdobja,
moji prijatelji so v kamenem telesu korenine oljk
in deklice moje so pesmi

Ne boj se besnenja morja, ne plazenja peska,
naj bodo njuni valovi še tako polni svinčenk
tvoje ljudsko raztezanje raste v sencah,
ki oblikujejo iz preostale krvi ključne odrešitve
Z odpirajočimi popki imam zmenek,
ki skrivam ga poželenju oči
Iz najdražjega izvira hrepenenja pijem svojo prvo pesem
obdobja suše nas zapuščajo
napovedujem njihovo smrt...
in sirotam pišem poslednjo pesem

Opombe:

— Gûta je dolina pri Damasku

— fârik je narodna jed iz zelenih pšeničnih zrn, praženih na maslu

Sodobni sirski pesnik Ali Kanaan (r. 1936 v bližini Homsa) je za svoje klasične in monorimne začetne pesmi leta 1964 prejel nagrado v Latakiji in kmalu nato postal vnet zagovornik sodobnega načina pesnjenja. Po diplomii iz angleške književnosti na univerzi v Damasku se je posvetil literarnemu novinarstvu, ki je vplivalo na njegova dela. V pesniški zbirki *Pot v oazo* iz leta 1980 srečamo še ritmično ponavljajoče se stopice, ki pa jih v svoji naslednji zbirki *Svatba Indijancev* opusti. Njegovo poezijo odlikujejo ljudski pregovori in stare legende, ki jih oživlja in preoblikuje. Pogosto namerno izbira najbolj preproste in pogoste besede, ki jih niza v napete kratke stavke. Kanaanovo poezijo delijo na dve obdobji: prvo pred letom 1967 in drugo po letu 1967, ko so Arabi izgubili vojno z Izraelom. Njegovo prvo obdobje zaznamujejo še sentimentalnost, beg v samoto, osamljenost in burna čustvena odzivnost, kot v pesmi *Senca vrane* iz leta 1964:

...V vsaki ulici imam pogreb,
brizgajoča kri iz tvojih prsi vre
po mojih žilah, Otelo,
razpihuje ogenj mojega besa,
ko zmoget bi tvoj nori srd, Otelo...
Zadavi jo, Otelo!

Ko imel bi tvoj meč, dediščino plemena,
in konja iz morja duhov, ki bi me ponesel na konec otoka
praznih rok,
le s šopom las v dlaneh...

ali zaupanje v obstoječi sistem:

... Moje črke se spletaajo v močno vrv, ki
veže jarem vladarja na vratu ljudstva!

Po letu 1967 pa skoraj vsako pesem preveva grenak občutek poraza:

... Sramota, če zvedo ljubljeni nasledniki,

da so moji koraki hodili po zemlji te dni

in da v njej sem umrl

— ceneno blago —

na poti k delu kot žuželka...

in

... Oprostite, dragi!

Ker sem kot drugi bobni tega časa

strahopetec, dragi!

Ceste in trave naj se strahopetca sramujejo,

z vraževerjem lovim sence svojih sovražnikov...

V intervjuju za revijo *Athawrah* iz leta 1969 pravi: »Vse, kar sem napisal po letu 1967, je le priložnost, trenutni odziv na dogodke v nasprotju s prejšnjimi pesmimi, kjer je vsaka imela svoj izvor, ponor in pritoke...«

Prevedene pesmi so bile objavljene v sirski literarni reviji *Almarifah* v Damasku leta 1985 in so ene izmed njegovih novejših pesmi.